

İrfan jurnalı: *Namiq bəy, Tanzaniyada həyata keçirdiyiniz xeyriyyəçilik fəaliyyətiniz ölkəmizdə tibatında kifayət qədər işıqlandırıldı. İndi isə birbaşa özünüzdən eşidək, nə idi bu fəaliyyətin əsas məqsədi?*

Namiq Sərdarov: Əvvəlcə həyata keçirmiş olduğumuz “**Qafqazlardan Afrikaya Yardım Əli, Türkiyə - Azərbaycan mədəşliyi Çərçivəsində Tanzaniyada Göz Əməliyyatı**” layihəsini İrfan jurnalında işıqlandıraraq Azərbaycan cəmiyyətinə bu nəcib fəaliyyət haqqında məlumat verdiyiniz üçün sizə və jurnal kollektivinə öz təşəkkürümü bildirirəm. Bu layihə Azərbaycan Respublikası “Gəncliyə Yardım Fondu”, “TİKA”-nın Bakı Koordinatorluğu, Türkiyənin “Yer Yüzü Doktorları”, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında “QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurası” və Tanzaniyada fəaliyyət göstərən “Rehama” təşkilatı tərəfindən birgə həyata keçirildi.

Layihə 15-22 fevral tarixləri arasında Şərqi Afrika ölkəsi olan Tanzaniyanın keçmiş paytaxtı Darüssalam şəhərinin yaxınlığında yerləşən Mukranqa qəsəbəsində icra olundu. Layihəyə Azərbaycandan üç, Türkiyədən isə iki oftalmoloq həkim könüllü olaraq cəlb edildi. Layihə çərçivəsində həkimlərimiz tərəfindən 550 insanın gözü müayinə edildi və 54 xəstənin gözündə katarakt əməliyyatı həyata keçirildi. Görmə qabiliyyəti zəif olan 163 xəstəyə isə eynəklər hədiyyə olundu.

Bundan əlavə azərbaycanlı xeyriyyəçilər tərəfindən qazdırılan, Azərbaycanın tanınmış mütəfəkkiri və din alimi olan Seyyid Yəhya Şirvaninin adına bir su quyusunun açılışında iştirak etdik. Bayram əhval-ruhiyyəsində təşkil olunan su quyusunun açılış mərsinində yerli xalqın sevinc göz yaşlarını və əllərində dalğalandırdıqları Azərbaycan bayraqlarını sevinc və qürurla seyr etdik. Qarşılaşdığım bu mənzərədən sonra düşündüm ki, insan həyatında suyun nə qədər qiymətli, nə qədər dəyərli olduğunu anlamaq üçün insanın Afrika coğrafiyasını görməsi şərtir.

- Nə üçün bu layihə məhz Tanzaniyada həyata keçirildi?

- Əslində Afrika coğrafiyasında yaşayan insanlar zənginliklər içərisində yoxsulluğu yaşamağa məhkum ediləblər. Çünki bir çox Afrika ölkəsi yeraltı və yerüstü təbii zənginliyə sahibdir. Lakin uzun illər Avropa ölkələri bu coğrafiyanın bütün sərvətini öz mənəfətləri üçün istifadə edərək yerli xalqı kölələşdirmək surətiylə istədikləri kimi idarə ediblər. Bu gün Tanzaniyanın durumuna nəzər etdiyimiz zaman bunu bariz şəkildə görmək mümkündür.

Yazan redaktor

20.05.14 04:21 - axırını dəyişikliklər 20.05.14 09:33

Tanzaniya dünyanın ən az inkişaf etmiş 40 ölkəsindən biridir. Adam başına düşən illik gəlir 1.413 dollardır. Ölkə əhalisinin sadəcə 22 %-i elektrik enerjisi ilə təchiz olunur. Bu baxımdan Tanzaniyada bu cür layihələrin həyata keçirilməsinə ciddi ehtiyac var.

- Layihənin həqiqi bəzi dəyərlərini bilirsiniz?

- Həyata keçirmiş olduğumuz bu layihənin bir çox yönələri ilə ciddi əhəmiyyətə malik olduğu düşüncəsindəyəm.

1. Bu layihə sayəsində ağır şərtlər altında yaşayan, maddi imkansızlıq səbəbi ilə ən zəruri sağlq ehtiyacını təmin edə bilməyən insanların sağlq problemi qismən həll olundu.

2. Azərbaycanla Türkiyə iki dost və qardaş ölkələrdir. Ölkələrimiz arasında siyasi, iqtisadi, mədəni və sosial sahələrdə bir çox əməkdaşlıqlar mövcuddur. Və bu günə qədər bu iki ölkə arasında bir çox sahədə beynəlxalq səviyyəli, dünya və Avropa ölkələri üçün stratejik əhəmiyyətə malik layihələr həyata keçirilib. Lakin bu iki ölkə QHT-ləri arasında əməkdaşlıq və birgə layihələrin icra olunması arzuolunan səviyyədə deyil. Bizim icra etmiş olduğumuz layihə bu yönüylə olduqca mühüm əhəmiyyətə malikdir.

3. İcra olunan bu cür humanitar layihələr xalqımızın tarixi köklərində, milli mədəniyyətində və adət-ənənəsində var olan, fəqət günümüzdə unudulan, möhtaclara əl tutmaq, kimsəsizlərə arxa durmaq və çarəsizlərə dayaq olma duyğusunu yenidən canlanacaq və bu həyat tərzinin cəmiyyətimizdə yenidən formalaşmasına yardımçı olacaqdır.

4. Doxsanıncı illərin əvvəlində başqa ölkələrdən yardım alaraq ayaqda durmağa çalışan ölkəmiz bu gün başqa ölkələrdə həyata keçirdiyi bu cür sosial və humanitar tipli layihələrlə artıq yardım alan ölkə deyil, yardım edən ölkə statusuna yüksəldiyini dünya ictimaiyyətinə sübut etməkdədir.

İcra etmiş olduğumuz bu layihədə əməyi keçən hər kəsə dərin minnətdarlığımı bildirir və gələcəkdə də buna bənzər layihələrin həyata keçirilməsi ümidi ilə sizlərlə vidalaşırım.

İrfan jurnalı: *Bə hruz bə y, sə hv etmiriksə, Afrikada ilk dəfə olurdunuz. Bizim üçün o bölgəni necə xülasə edərdiniz?*

Bə hruz Quliyev: Bəli, mən ilk dəfə olmağıma baxmayaraq Afrika barəsində çox oxumuşdum. Ancaq ən həyəcanlı olanı Rəbbimizin o torpaqlarda sərgilədiyi böyük kainat kitabının kiçik bir səhifəsini oxumaq idi. Fərqli rəngdə insanlar, onların danışdığı dilləri, bitki örtüyü, okean, heyvanlar, hətta torpağın rəngi də başqa idi. Uzun sözün qıssası, Afrika mənim üçün bir zikr ziyafəti oldu.

- Tibbi baxımdan mə hrumiyyə tərin olduğu bir yerdə bu kimi fə aliyyətinizdə hansı çətinliklər üzə çıxdınız?

- Niyət xeyriyyəçilik olduqdan sonra çətinliklər haqda düşünmürsən. Siz bu sualı verəndə öz-özümə fikirləşməyə başladım ki, görəsən hansı çətinlikləri çəkdik? Çətinlik çəkdiyimizi dilə gətirsəm, düşünürəm ki, bu işlərdən aldığım həzzə xələl gələr. Yeganə çətinlik bizim təşkilati işlərdə bəzi unutduğumuz məqamlarda idi. Onları da tezliklə aradan qaldırdıq.

- Tanzaniyada neçə gün qaldınız və bu gündə rəzində konkret nə kimi fə aliyyətiniz oldu?

- Afrikada 8 gün olduq. Ən həyəcanlı anlar Seyyid Yəhya Şirvani adına su quyusunun açılışı və Tanzaniyanın sabiq prezidentini müayinə etdiyim səhnə oldu. Ayrı-ayrı növlərdə 54 əməliyyat həyata keçirdik. Böyüklü-kiçikli 560-dan çox ambulator pasiyentimiz oldu.

- Sizdə bu kampaniyanın əsas hədəmiyyəti nədən ibarətdir?

- Kampaniyamızın ana istiqamətlərini 3 yerə bölmək olar. Sıralamada yanıla bilərəm, ancaq deyəcəyəm: İslam, dövlət və axirət.

Yazan redaktor

20.05.14 04:21 - axırncı dəyişikliklər 20.05.14 09:33

İslam- oradakı insanlara dinimizin gözəlliyini göstərmək. Müsəlman qardaşlarımıza onların tək olmadığını və dinlərinə daha bərk sarılmalarını xatırlatmaq.

Dövlət- dövlətlərimizin, türkün insansevər, xeyirsevər olduğunu göstərmək. Onun bayrağını, dilini nümayiş etdirmək.

Axirət- Səmimi desəm, mənim əsas dərdim elə budur. Axirət üçün nə işə toplamaq. Ayrılarəkən bir daha oralara getməyi arzuladım. İndiki zamanda ən çox axirət azuqəsi məcə Afrikadadır.

İrfan jurnalı: *İmran bəy, səfir barədə nə deyibsiniz?*

İmran Cullazadə: Bu, mənim Afrikaya ilk səfərim idi. Bütün Afrikadan danışmaq düzgün olmaz, çünki biz ancaq Tanzaniyada olduq. Oradakı insanların yaşayış tərzi çox aşağı səviyyədədir. Onların tibbi köməkdən məhrum olması böyük bir problemdir. Oralarda olan xəstələri Azərbaycanda görmək mümkün deyil. Bizim xəstələrimizin demək olar ki, hamısı özləri həkimə gəlirlər. Amma Tanzaniyada əməliyyat olunan xəstələrin 80-90% ancaq işığı qaranlıqdan ayıra bilirdilər və illər uzununu evdən bayıra çıxıb bilməmişdilər. Tibbi yardımdan məhrum olmaqdan da böyük problemləri də vardı. Təsəvvür edin ki, insan bir vedrə su üçün gündə evdən 10 km. uzaqda olan quyuya gedib qayıtmalıdır.

- *Qeyd etdiyiniz şəraitdə tibbi baxımdan məhrum olan insanların olduğu yerdə bu kimi fəaliyyətləriniz hansı çətinliklərə üzlişirsiniz?*

- Çətinliklər bundan ibarət idi ki, xəstələr xəstəliyin ən son formasında gəlirdilər. Tibbi yardımdan məhrum olmalarına görə demək olar ki, xəstələrin əksəriyyəti özləri gəzə bilmirdilər. Onları qohumları və ya kənddəki qonşuları gətirirdilər. İnsanlar bütün günü evdə oturub korluqdan əziyyət çəkirdilər. Əməliyyatdan sonrakı gün isə öz ayaqları ilə evlərinə sərbəst gedirdilər.

- *Sizin sahənizə aid nə çox hansı xəstəliklər nəziyyəti qeyd etmişdir?*

Yazan redaktor

20.05.14 04:21 - axırncı dəyişikliklər 20.05.14 09:33

- Əksəriyyəti katarakt idi, 2 ci yerdə qlaukoma gəlirdi. Bir nəfəri isə pterigiumin əleyhinə əməliyyat etdik.

- *Ayrılarqın hansı fəssüratlarla ayrıldınız?*

- Bilirsiniz ki, dinimizdə yoxsullara və nədənsə əziyyət çəkənlərə kömək etmək ən böyük savab işlərdən biri sayılır, biz də öz borcumuzu səmimiyyətlə həyata keçirdik. Hər bir insanın həyatında elə anlar olur ki, o, başqalarına kömək etmək istəyir. Bu səfəri təşkil edənlərə təşəkkür edirəm ki, bizi belə bir xeyriyyə işinə ortaq etdilər

İrfan jurnalı: *Qoşqar bəy, yəqin sizin də Afrikaya ilk səfəriniz idi. İlk növbədə nələri vurulmaq istərdiniz?*

Qoşqar Məmmədov: İlk dəfə idi ki, Afrika qitəsində bir ölkədə olurdum. Sözü düz, o bölgənin vəziyyəti haqda kitablardan, jurnallardan, internetdən az da olsa təsəvvürüm var idi, ancaq öz gözlərimlə tanış olduqda vəziyyətin düşündüyümüzədən daha da acınacaqlı olduğunun şahidi oldum. Bizim Tanzaniyada olduğumuz şəhər, yəni Darussalam şəhəri ölkənin paytaxtdan sonrakı ən inkişaf etmiş şəhəri sayılsa da, ordaki məhrumiyyətləri sayıb qurtarmaq mümkün deyil. Bizim fəaliyyət göstərdiyimiz Tibbi Mərkəz Darussalam yaxınlığındakı Mkuranqa bölgəsində yerləşir və bu mərkəz ərazi üzrə bəlkə də yeganə xəstəxana olmasına baxmayaraq həddən artıq çatışmazlıqlarla qarşılaşdıq. Həm xəstəxananın durumu, həm maddi çatışmazlıqlar, həm anti-sanitariya qaydalarına əhəmiyyət verilməməklə qarşılaşmaq və həm də oradakı əməkdaşların aşağı təhsil səviyyəsi ilə də olsa əhaliyə xidmət etmək məcburiyyətində qaldığını görmək ağır idi.

- *Bəy bir xeyriyyəçilik fəaliyyətində hansı hissləri yaşadınız?*

- Mən daha əvvəllər də xeyriyyə kampaniyalarında iştirak etmişdim, amma Afrikaya ilk dəfə idi gedirdim. Orada o insanları görəndə keçirdiyimiz hissləri sözlə ifadə etmək çox çətinidir. Sadəcə onu deyə bilərəm ki, susuzluqdan əziyyət çəkən insanları suya qovuşdurmaq və bu yardımlarla sevindirmək, üzlərini güldürmək, o insanların əməliyyatdan sonra gözlərinin görməsinə necə sevindiklərinin şahidi olmaq bizə də hədsiz sevinc hissi yaşatdı.

- Yorulmadınız ki?

- Düşünürəm ki, etdiyimiz hər hansı bir yaxşılığın sevinci bizdə yorğunluq hissi saxlasın. Ağır şərtlər altında da olsa, bu fəaliyyətimizi uğurla başa vurmaq bizim üçün çox önəmli idi və əlhamdulillah, bu yardımımızı uğurla həyata keçirdik.

- *Bildiyimizə görə bu sahədə hələ yeni addımlar atırsınız. Tanzaniyada yaşadığınız təcürbənizin üçün nə ifadə edir?*

- Əlbəttə, bu kampaniyada iştirak etmək mənim üçün təcrübə olaraq da çox əhəmiyyətli oldu. Bu işdə mənə yardım etdiklərinə görə bütün həkim heyyyətimizə öz təşəkkürümü bildirirəm. Bu gözəl xeyriyyə yardımında haqqı keçən hər kəsə təşəkkür edirəm və Allahdan bu kimi işlər görməkdə bizə və bunu istəyən hər kəsə yardım etməsini diləyirəm.